

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 22 kwietnia 2009 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków i trybu przeprowadzania egzaminu sędziowskiego i prokuratorskiego.

Krajowa Rada Sądownictwa zgłasza następujące uwagi do przedstawionego projektu.

1. Paragraf 3 ust. 1 projektu dotyczy wyłącznie egzaminu sędziowskiego poprzez sformułowanie zawarte w tym przepisie „o którym mowa w art. 33 ust. 2 ustawy”. Brak analogicznej regulacji dotyczącej egzaminu prokuratorskiego. Paragraf 12 projektu odwołuje się do regulacji dotyczących egzaminu sędziowskiego ograniczając je jednakże wyłącznie do „członków zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej”, pomimo, że odpowiednie paragrafy projektu nie dotyczą zespołów, a innych zagadnień;
2. Paragraf 3 ust. 2 pkt 1 powinien zostać ograniczony do stwierdzenia: „akta spraw na pisemną część egzaminu”. Nie ma potrzeby aby do sformułowania wniosku do prezesów sądów apelacyjnych o przekazanie stosownych akt spraw na potrzeby egzaminu sędziowskiego angażować Ministra Sprawiedliwości. Stosowny wniosek w tej sprawie powinien być sporządzony przez Dyrektora Szkoły bądź też przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego;
3. Dla jasności regulacji zawartej w paragrafie 3 ust. 2 pkt 2 należy zmienić porządek przepisu w ten sposób, że sformułowanie „odrębne dla każdego z przedmiotów” powinno być umieszczone na początku zdania;
4. Brak jednoznacznego stwierdzenia co do terminu w jakim zespół ma przygotować akta spraw i zestawy. Powołanie zespołu następuje na trzy miesiące przed terminem egzaminu, a 30 dni przed terminem egzaminu akta i zestawy kazuśw mają być przekazane komisji egzaminacyjnej. Wydaje się, że termin 2 miesiące na zorganizowanie pracy zespołu i przygotowanie pełnego materiału na egzamin sędziowski to okres, który może okazać się zbyt krótki;
5. Paragraf 3 ust. 3 akta i zestawy powinny zostać przekazane Przewodniczącemu komisji, nie zaś członkom w sposób uniemożliwiający ujawnienie. Zbędne jest słowo „nieuprawnione”. W ust. 4 tego paragrafu – akta i zestawy należy przekazać przewodniczącemu, nie zaś komisji;
6. Paragraf 4 ust. 2 – paragraf 8 ust. 2; egzamin sędziowski obejmuje różne dziedziny prawa, nie nauk pokrewnych;

7. Paragraf 5; członkowie komisji egzaminacyjnej powinni dowiedzieć się o tym, że znaleźli się w jej składzie poprzez doręczenie odpisu zarządzenia przez Ministra Sprawiedliwości, nie zaś w drodze zawiadomienia przez jej Przewodniczącego; Skoro informacja o składzie komisji ma być zamieszczona na stronie internetowej Szkoły, to zbędne jest zawieranie zastrzeżenia dotyczącego, że jest to informacja przeznaczona dla aplikantów;
8. Sformułowanie paragrafu 6 ust. 1 jest niejasne, gdyż odwołuje się do ust. 1, który został wykreślony. Podobna uwaga dotyczy paragrafu 6 ust. 2. W ust. 3 zbędne jest sformułowanie „przed komisją, o której mowa w paragrafie 4 ust. 1”;
9. W paragrafie 7 ust. 7 – w protokole z przebiegu części pisemnej wskazać przyczyny wykluczenia;
10. Wydaje się, że w paragrafie 7 ust. 10 intencją projektodawcy było wskazanie średniej liczby punktów wystawionych przez członków komisji, a nie sumy ocen;
11. Termin z paragrafu 7 ust. 11 jest zbyt krótki, uzależniony od liczby aplikantów, którzy przystępują do egzaminu, jeżeli aplikantów będzie więcej niż np. 60, bardzo utrudnione będzie rzetelne sprawdzenie prac pisemnych i sporządzenie recenzji przez dwóch członków komisji niezależnie. Lepiej byłoby określić ten termin jako nie dłuższy niż 14 dni;
12. Treść paragrafu 7 ust. 10 należy dostosować do ust. 12. Przy obecnym brzmieniu istnieje niespójność między tymi dwoma zapisami. Jeśli bowiem ocena każdego zadania części pisemnej może uzyskać od 0 do 30 punktów, a każda pisemna praca jest sprawdzana przez dwóch egzaminatorów i ich ocena ma być sumą obu ocen, to maksymalna liczba punktów z części pisemnej powinna wynosić nie 60 a 120 punktów;
13. Paragraf 7 ust. 13 dokumentacja dotycząca przeprowadzonego egzaminu sędziowskiego powinna być zabezpieczona i przechowywana w siedzibie Krajowej Szkoły pod pieczęcią Dyrektora, nie zaś przez Przewodniczącego komisji; niezrozumiałe jest ograniczenie dokumentów tylko do ocen wystawionych przez członków komisji;
14. Paragraf 8 ust. 2 pkt 8 zakres tego przedmiotu został określony w sposób niejasny, gdyż przedmiotem egzaminu powinny być zagadnienia ustrojowe dotyczące sądownictwa, zagadnienia konstytucyjne oraz dotyczące organów ochrony prawnej, tymczasem przedmiot ten ograniczono jedynie do organizacji sądów powszechnych i innych organów ochrony prawnej. Oznacza to, że nie wymaga się od aplikanta wiedzy z zakresu Prawa o ustroju sądów powszechnych, jak też wiedzy z zakresu zagadnień konstytucyjnych dotyczących sądownictwa, podczas gdy dotychczas te zagadnienia były przedmiotem egzaminu sędziowskiego i jest rzeczą oczywistą, że aplikant powinien posiadać wiedzę w tym zakresie. Brak jednocześnie jakichkolwiek racjonalnych przesłanek, dla których oczekuje się od aplikanta wiedzy wyłącznie w zakresie organizacji sądów tzn. co do tworzenia, znoszenia, zmian organizacyjnych w sądach, określania siedzib i obszarów właściwości sądów z jednoczesną rezygnacją z zagadnień fundamentalnych dla ustroju sądów. Nie sposób również poprzeć propozycji, zgodnie z którą aplikant powinien posia-

dać szczegółową wiedzę w zakresie organizacji Najwyższej Izby Kontroli, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Rzecznika Praw Obywatelskich;

15. W paragrafie 8 ust. 4 sformułowanie „maksymalnie 10 minut” należy zastąpić sformułowaniem „nie mniej niż 10 minut”. Trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie dla tak znacznego ograniczenia czasu przygotowania do odpowiedzi z poszczególnych przedmiotów. Realizacja tej regulacji byłaby także niezwykle trudna ze względów organizacyjnych dla pracy samej komisji egzaminacyjnej, na co wskazują dotychczasowe bogate doświadczenia w tym zakresie;
16. W rozporządzeniu powinno znaleźć się jednoznaczne stwierdzenie czy warunkiem zdania części ustnej jest otrzymanie pozytywnych ocen ze wszystkich przedmiotów;
17. Zastrzeżenia budzi system wystawiania punktacji, który nie jest jednoznacznie i jasno określony. Jeśli odrębna punktacja ma obejmować każdy z kazusów w ramach zestawu, to może zaistnieć sytuacja, w której aplikant odpowie prawidłowo jedynie na jeden z kazusów, uzyska przez to wymagane minimum tj. 5 punktów;
18. Zastrzeżenia budzi także system punktacji określający stopnie ocen; wydaje się, że widełki punktacji obejmujące najwyższą ocenę tj. celującą są zbyt szerokie. Jednocześnie brak jednoznacznego stwierdzenia, że liczba punktów poniżej 90 stanowi o uzyskaniu oceny niedostatecznej;
19. W paragrafie 10 ust. 1 zamiast proponowanego brzmienia należy zawrzeć jednoznaczną regulację, że z przebiegu i wyników poszczególnych części egzaminu sędziowskiego komisja sędziowska sporządza protokół, który podpisują przewodniczący i wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej oraz, że w protokole mogą być zawarte dodatkowe uwagi i spostrzeżenia komisji;
20. Paragraf 10 ust. 2 należy uzupełnić w ten sposób, że poza protokołem przewodniczący komisji powinien przekazać pełną dokumentację z przeprowadzonego egzaminu.